

prima instanță: Judecătoria Cahul – Dm. Fujenco

instanța de apel: Curtea de Apel Cahul– G. Vavrin, R. Petrov și I. Dănăilă

DECIZIE

17 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

Judecător

Judecători

Tatiana Vieru

Iuliana Oprea, Dumitru Visternicean

Ion Druță și Luiza Gafton

examinând recursul declarat de Ministerul Apărării,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Apărării
împotriva lui Ghețiu Valentin cu privire la recuperarea cheltuielilor suportate pentru
instruire,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 26 septembrie 2017, prin care s-a
respins apelul declarat de Ministerul Apărării și s-a menținut hotărârea Judecătoriei
Cahul din 16 iunie 2017, prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a t ă :

La 03 iulie 2015 Ministerul Apărării a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ghețiu Valentin cu privire la recuperarea cheltuielilor suportate.

În motivarea cererii de chemare în judecată Ministerul Apărării a indicat că
prin ordinul comandantului Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel
Bun” nr. 164 din 20 august 2010, Ghețiu Valentin a fost admis la studii în Academia
Militară, iar la 27 iunie 2014 pârâtul a absolvit instituția, obținând specialitatea
„Transmisiuni. Teleradiocomunicații”.

La 20 august 2010 Ghețiu Valentin și comandatul Academiei Militare au
încheiat contract de îndeplinire a serviciului militar pentru perioada de la 20 august
2010 - 20 august 2019, având în vedere 4 ani pentru studii și 5 ani pentru îndeplinirea
serviciului militar prin contract.

A concretizat că prin ordinul Ministerului Apărării din 12 februarie 2015,
Ghețiu Valentin a fost trecut în rezervă conform pct. 140 lit. m) (la inițiativa
militarului) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar
în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941 din 17 august 2006, iar
ulterior, prin ordinul comandantului Brigăzii nr. 3 Infanterie Motorizată nr. 40 din 02
martie 2015 acesta a fost radiat din tabelul nominal al unității de la toate felurile de
asigurare, fiind îndreptat spre a fi luat la evidență militară în Centrul Militar teritorial
Cahul.

A specificat că conform prevederilor legale, la eliberarea din serviciul militar
prin contract din inițiativa personală, militarii cu vechimea în serviciul militar mai
mică de 5 ani, după absolvirea instituțiilor de învățământ militar sau după încheierea

tuturor tipurilor de instruire, indiferent de sursa de finanțare, sunt obligați să recupereze cheltuielile pentru instruire în mărimea calculată prin împărțirea sumei cheltuielilor generale la perioada aflării în serviciul militar.

Cheltuielile suportate de minister pentru instruirea pârâtului la Academia Militară constituie pentru anul 2010 suma de 14 503 lei, pentru anul 2011 suma de 42 685 lei, pentru anul 2012 suma de 69 853 lei, pentru anul 2013 suma de 66 753 lei și pentru anul 2014 suma de 45 605 lei, în total suma de 239 399 lei.

Din considerentul că pârâtul a îndeplinit serviciul militar în Armata Națională în perioada 28 iunie 2014 – 02 martie 2015, suma urmează a fi încasată proporțional termenului în care a activat și este în mărime de 207 479,13 lei.

Ghețiu Valentin nu a suportat careva cheltuieli, deoarece pregătirea cadrelor se efectuează din contul mijloacelor alocate de la bugetul de stat în baza comenzii de stat, în dependență de necesitățile Forțelor Armate, pârâtul fiind asigurat pe perioada instruirii cu alimentație, echipament, bursă, cazare, asigurare medicală.

Prin refuzul de a îndeplini serviciul militar în conformitate cu obligațiile asumate în contract, Ghețiu Valentin a lipsit Ministerul Apărării de un specialist în domeniu, creând obstacole la executarea misiunilor de bază și de luptă specifice Armatei Naționale, menite pentru asigurarea securității statului.

Ministerul Apărării cere încasarea de la Ghețiu Valentin a sumei de 207 479,13 lei în contul recuperării cheltuielilor pentru instruire și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 2-3).

Ghețiu Valentin a solicitat antrenarea Serviciului de Informații și Securitate în proces în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 33-34).

Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 02 noiembrie 2015 s-a respins cererea lui Ghețiu Valentin cu privire la antrenarea Serviciului de Informații și Securitate în proces în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 39).

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 16 iunie 2017 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Apărării ca fiind neîntemeiată (f.d. 74-79).

La 28 iunie 2017 viceministrul Apărării a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul din 16 iunie 2017 (f.d. 81).

Curtea de Apel Cahul prin decizia din 26 septembrie 2017 a respins apelul declarat de Ministerul Apărării și a menținut hotărârea Judecătoriei Cahul din 16 iunie 2017 (f.d. 95-100).

La 15 noiembrie 2017 Ministerul Apărării a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 26 septembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs Ministerul Apărării a indicat că instanțele de judecată au interpretat eronat normele de drept material, apreciind „securitatea statului” cu „apărarea națională” ca fiind similare, or, legislația delimitează în mod expres organele securității statului, din care face parte Serviciul de Informații și Securitate și organele apărării, din care face parte Armata Națională.

Serviciul de Informații și Securitate nu este inclus în lista autorităților publice ale executivului, în cadrul cărora este îndeplinit serviciul militar.

A mai indicat că Serviciul de Informații și Securitate și Ministerul Apărării au bugete diferite, iar pentru minister la capitolul cheltuieli este inclusă poziția „Învățământ public și serviciile de educație. Învățământ superior”, fapt ce denotă că sursele financiare bugetare pentru instruirea militarilor sunt alocate expres și în mod

individual Ministerului Apărării pentru instruirea militarilor, fără a se indica că acestea pot fi utilizate și pentru instruirea personalului, or, Serviciul dispune de propriile instituții de învățământ în care este instruit personalul său reieșind din specificul și domeniul de activitate.

Concretizează că mai mulți foști militari au fost obligați să ramburseze cheltuielile de instruire, chiar dacă ulterior au fost angajați în alte instituții de stat, iar scutirea actualilor colaboratori ai Serviciului de Informații și Securitate de la restituirea cheltuielilor pentru instruirea cadrelor militare suportate de Ministerul Apărării creează o inechitate socială care rezultă din aplicarea selectivă a legii de către instanțele judecătorești.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 01 decembrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copie respective, însă până la data examinării recursului Ghețiu Valentin nu a depus referință în privința recursului declarat de Ministerul Apărării.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat de Ministerul Apărării în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 28 septembrie 2017 Curtea de Apel Cahul a expediat Ministerului Apărării copia deciziei din 26 septembrie 2017 (f.d. 101), fapt ce denotă că recurentul declarând recursul la 15 noiembrie 2017, s-a încadrat în termenul de 2 luni acordat de legiuitor.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din materialele pricinii rezultă că la 14 iunie 2010 Ghețiu Valentin a depus cerere de înscriere pentru a candida la concursul de admitere în Institutul Militar al Forțelor Armate (f.d. 19).

Actele pricinii mai atestă că la 20 august 2010 Ministerul Apărării și Ghețiu Valentin au încheiat contract de îndeplinire a serviciului militar pe un termen de 9 ani până la 20 august 2019 (f.d. 4).

Astfel, prin ordinul Institutului Militar al Forțelor Armate nr. 164 din 20 august 2010 Ghețiu Valentin a fost inclus în tabelul nominal al Institutului Militar al Forțelor Armate ca efectiv variabil la toate genurile de aprovizionare (f.d. 6).

Prin ordinul Academiei Militare al Forțelor Armate nr. 126 din 27 iunie 2014 începând cu 28 iunie 2014 Ghețiu Valentin a fost exclus din tabelul nominal al unității de la toate genurile de aprovizionare și s-a îndreptat pentru continuarea serviciului militar în marile unități militare (f.d. 7), iar prin ordinul Comandantului Brigăzii 3 Infanterie Motorizată nr. 143 din 28 iulie 2014 Ghețiu Valentin a fost inclus în lista nominală a unității la toate drepturile de asigurare (f.d. 8).

Probele administrate la dosar mai atestă că la 02 martie 2015 prin ordinul Comandantului Brigăzii 3 Infanterie Motorizată nr. 40, Ghețiu Valentin a fost trecut prin ordinul Ministerului Apărării nr. 2-013 din 12 februarie 2015 în rezerva Forțelor Armate în baza punctului 140 lit. m) Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 941 din 17 august 2006, (la inițiativa personală) și a fost radiat din tabelul nominal al unității de la toate drepturile de asigurare de la 02 martie 2015 și îndreptat pentru a fi luat la evidență militară în Centrul Militar Teritorial Cahul (f.d. 9).

La 03 iulie 2015 Ministerul Apărării a depus prezenta cerere de chemare în judecată împotriva lui Ghețiu Valentin cu privire la recuperarea cheltuielilor suportate.

Fiind investite cu judecarea pricinii, instanțele de judecată au ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, motivând prin faptul că la 04 martie 2015 Ghețiu Valentin a fost încadrat în calitate de ofițer de informații și securitate în cadrul Serviciului de Informații și Securitate și respectiv a continuat activitatea profesională în folosul statului.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că concluzia instanțelor de judecată cu privire la netemeinicia acțiunii este eronată și emisă cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

Instanța de recurs reține că în baza contractului încheiat între Ministerul Apărării și Ghețiu Valentin, părțile au stabilit obligații reciproce, instituția - de a asigura instruirea militarului la specialitatea aleasă, iar militarul, la rândul său, să îndeplinească serviciul militar în decurs de 5 ani după absolvirea instituției militare de învățământ.

Prin punctul 1 lit. a) a Contractului de îndeplinire a serviciului militar din 20 august 2010, Ghețiu Valentin s-a obligat să îndeplinească serviciul militar prin contract în Forțele Armate ale Republicii Moldova pe un termen de 9 ani: 4 ani în Institutul Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” din momentul înmatriculării și 5 ani serviciul militar în Armata Națională a Republicii Moldova în condițiile stabilite de legislația în vigoare cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar (f.d. 4).

Actele cauzei cu certitudine atestă că, după absolvirea Academiei, Ghețiu Valentin a îndeplinit serviciul militar în Armata Națională în perioada 28 iunie 2014 – 02 martie 2015, ulterior refuzând de a îndeplini serviciul militar în conformitate cu obligațiile asumate în contract, fiind concediat la inițiativa militarului.

Conform art. 35 alin.(3) lit. m) Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162-XVI din 22 iulie 2005, eliberarea militarilor din serviciul militar prin contract se efectuează în următoarele cazuri: din inițiativa personală a militarului.

Alineatul 11 din același articol stipulează că la eliberarea din serviciul militar prin contract în cazurile prevăzute la alin.(3) lit.e)-g), i)-k) și m)-o), militarii cu vechimea în serviciul militar mai mică de 5 ani, după absolvirea instituțiilor de învățământ din domeniul militariei sau după încheierea tuturor tipurilor de instruire, indiferent de sursa de finanțare, sunt obligați să recupereze cheltuielile pentru instruire în mărimea calculată prin împărțirea sumei cheltuielilor generale la perioada aflării în serviciul militar.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind neîntemeiată concluzia instanțelor de judecată cu privire la respingerea acțiunii, or, se atestă cu certitudine că prevederile legale impun militarului care s-a eliberat din serviciul militar cu o vechime mai mică de 5 ani de a recupera Ministerului Apărării cheltuielile pentru instruire suportate proporțional perioadei în care a activat.

Conform art. 27 alin. (6) Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei nr. 1245-XV din 18 iulie 2012, militarii eliberați din serviciul militar care, după încheierea tuturor tipurilor de instruire, au îndeplinit serviciul militar în Forțele Armate mai puțin de 5 ani achită cheltuielile pentru instruire, independent de sursa de finanțare, în conformitate cu prevederile [Legii cu privire la statutul militarilor](#).

În conformitate cu Legea nr. 250-XV din 09.07.2004 privind interpretarea unei sintagme din art. 27 alin. (6) din Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei nr. 1245-XV din 18.07.2002, a fost stabilit că, prin sintagma „achită cheltuielile pentru instruire” se subînțelege acoperirea cheltuielilor, calculate în mod proporțional, ce cuprind mijloacele bănești achitate personalului (militar și civil) implicat în procesul de instruire, cheltuielile pentru cazare, echipament, alimentație și asigurare medicală.

Potrivit probelor anexate la materialele pricinii cheltuielile suportate pentru instruirea locotenentului Ghețiu Valentin la Academia Militară „Alexandru cel Bun” în perioada 20 august 2010 – 27 iunie 2014 constituie suma de 239 399 lei (f.d. 23).

Din considerentul că Ghețiu Valentin a îndeplinit serviciul militar în Armata Națională în perioada de la 28 iunie 2014 – 02 martie 2015, Ministerul Apărării a solicitat în cererea de chemare în judecată încasarea cheltuielilor de instruire proporțional termenului neefectuării serviciului militar în mărime de 207 479,13 lei, reieșind din următorul calcul $239\ 399 / 60 \text{ luni} * 53 \text{ luni} = 207\ 479,13 \text{ lei}$.

De altfel, instanța de recurs reține că Ghețiu Valentin nu a obiectat în privința calculului prezentat de Ministerului Apărării, ci a invocat netemeinicia acțiunii în ansamblu, motiv din care pretenția Ministerului Apărării cu privire la încasarea cheltuielilor de instruire în sumă de 207 479,13 urmează a fi admisă integral.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție mai reține că probatoriul anexat la materialele pricinii atestă că Ghețiu Valentin a confirmat contra semnătură că cunoaște despre faptul că este necesar să achite cheltuielile pentru instruire în cazul eliberării din serviciul militar înainte de împlinirea termenului de 5 ani (f.d. 21).

Pe baza acestor considerări, Colegiul reține ca fiind injustă concluzia instanțelor de judecată de respingere a acțiunii, din temeiul că eliberarea lui Ghețiu

Valentin din serviciul militar îi este imputabilă, deoarece a avut loc din inițiativa personală a militarului, constatându-se astfel neonorarea obligațiilor contractuale asumate în baza contractului de îndeplinire a serviciului militar din 20 august 2010.

Concluzia instanțelor de judecată precum că angajarea lui Ghețiu Valentin în cadrul Serviciului de Informații și Securitate exclude compensarea cheltuielilor de instruire suportate de Ministerului Apărării, este apreciată de instanța de recurs ca fiind eronată reținând următoarele.

Conform art. 4 alin. (1) Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei nr. 1245-XV din 18 iulie 2012, serviciul militar este o formă specială a serviciului public ce rezidă în îndeplinirea de către cetățeni a datoriei constituționale privind pregătirea pentru apărarea Patriei exclusiv în cadrul Forțelor Armate ale Republicii Moldova.

Conform art. 9 alin. (1) Legea cu privire la apărarea națională nr. 345-XV din 25 iulie 2003, forțele destinate apărării naționale sunt Forțele Armate compuse din *Armata Națională și Trupele de Carabinieri*.

Conform art. 13 alin. (1) Legea privind organele securității statului nr. 619-XIII din 31 octombrie 1995, sistemul organelor securității statului se constituie din *Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova*, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Poliția de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, Serviciul Vamal, care își desfășoară activitatea în conformitate cu legile respective, precum și din instituțiile de învățământ și alte instituții și organizații nemilitarizate ale organelor securității statului.

Conform art. 1 alin. (1) Legea privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova nr. 753-XIV din 23 decembrie 1999, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (denumit în continuare *Serviciu*) este organul de stat specializat în domeniul asigurării securității de stat.

Conform art. 3 Legea privind statutul ofițerului de informații și securitate nr. 170-XVI din 19 iulie 2007, serviciul în funcția de ofițer de informații este o formă specială a serviciului public prin care se exercită atribuțiile, drepturile și obligațiile Serviciului în domeniul securității naționale.

În conformitate cu pct. 3 al Strategiei de reformare a Serviciului de Informații și Securitate, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 239 din 10 octombrie 2013, excluderea Serviciului din componența executivului, delegarea funcției de coordonare a activității către Președintele Republicii Moldova, instituirea controlului parlamentar asupra activității acestuia, detașarea din componență a Trupelor de Grăniceri, excluderea competenței de urmărire penală, precum și demilitarizarea Serviciului au fost etape de reformare, modernizare și adaptare a instituției la rigorile statului de drept. În același timp, aceste acțiuni au reușit să asigure echilibrul în exercitarea actului decizional de către instituțiile abilitate.

Analiza acestor prevederi legale indică la diferențierea clară a serviciului militar de serviciul în funcția de ofițer de informații și delimitează organele securității statului din care face parte și Serviciul de Informații și Securitate, de organele apărării naționale care sunt Forțele Armate compuse din Armata Națională și Trupele de Carabinieri.

Nu poate fi reținut nici argumentul lui Ghețiu Valentin că la capitolul asigurării cu pensii, ofițerii Serviciului de Informații și Securitate sunt echivalați cu militarii, invocând în acest sens prevederile art. 4 alin. (3) Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.

1544-XII din 23 iunie 1993, conform căruia ofițerii de informații și securitate și membrii lor de familie au dreptul la pensie în aceleași condiții ca și militarii care îndeplinesc serviciul prin contract și, respectiv, ca și membrii de familie ai militarilor, serviciul special în funcția de ofițer de informații și securitate fiind echivalat cu serviciul militar prin contract.

Or, o asemenea echivalare are loc la calcularea pensiei și analogia legii nu poate fi aplicată în sensul dat în speța de față.

Instanța de recurs notează că pregătirea cadrelor didactice se efectuează din contul mijloacelor alocate din bugetul de stat în baza comenzii de stat, iar în legile anuale ale bugetului de stat, Ministerul Apărării și Serviciul de Informații și Securitate au bugete separate.

Astfel, legiuitorul a stabilit condiții exprese și imperative pentru urmărirea foștilor militari de a rambursa resursele financiare alocate Forțelor Armate pentru instruirea personalului acestora.

Instanța de recurs consideră că instanțele de judecată în susținerea concluziei de respingere a acțiunii, eronat au aplicat prevederile pct. 4 și 4¹ din Hotărârea cu privire la plasarea în câmpul muncii a absolvenților instituțiilor de învățământ superior și mediu de specialitate de stat nr. 923 din 04 septembrie 2001, potrivit căruia în cazul în care tânărul specialist refuză să se prezinte la locul de lucru conform repartizării sau își suspendă activitatea înainte de expirarea termenului de trei ani stabilit, el este obligat să restituie în bugetul de stat cheltuielile pentru instruirea sa în volumul calculat de instituția respectivă de învățământ. Prevederile punctului 4 al prezentei hotărâri nu se aplică în cazul în care tânărul specialist, în decurs de 6 luni, se reangajează o singură dată în instituția din care s-a eliberat sau se angajează la o altă instituție publică finanțată de la bugetul de stat sau de la bugetul local, într-o funcție corespunzătoare specialității obținute.

Prevederile menționate stipulează că nu este necesară restituirea cheltuielilor de instruire în cazul în care tânărul specialist, în decurs de 6 luni, se reangajează o singură dată în instituția din care s-a eliberat sau se angajează la o altă instituție publică finanțată de la bugetul de stat sau de la bugetul local, într-o funcție corespunzătoare specialității obținute.

În acest sens instanța de recurs reține că Ghețiu Valentin a absolvit specialitatea Transmisiuni. Teleradiocomunicații, conform Diplomei de Licență, însă în cadrul Serviciului de Informații și Securitate activează în calitate de ofițer de informații, fapt ce indică la diferențierea specialității acestuia după eliberarea din serviciul militar și încadrarea în noua instituție.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

În conformitate cu art. 98 alin. (1) Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât

proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Conform art. 85 alin. (1) lit. i) Codul de procedură civilă, autoritățile publice centrale, organele centrale de specialitate ale administrației publice, Curtea de Conturi și organele subordonate lor, finanțate de la bugetul de stat, precum și autoritățile administrației publice locale – la înaintarea acțiunilor și la contestarea hotărârilor instanțelor judecătorești, inclusiv în cauzele examinate în procedură de contencios administrativ, indiferent de calitatea lor procesuală.

Din analiza acestor prevederi legale rezultă că Ministerul Apărării este scutit de la plata taxei de stat și în cazul admiterii acțiunii acestei instituții cheltuielile de judecată urmează a fi compensate din contul pârâtului la bugetul de stat.

În conformitate cu art. 83 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.(2) În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform [Legii taxei de stat](#).

Conform art. 3 alin. (1) lit. a), j) și k) Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, tarifele taxei de stat se stabilesc la următoarele cuantumuri:

pentru cererile de chemare în judecată, cererile terților care au revendicări de sine stătătoare, pentru cererile privitor la litigiile precontractuale, pentru cererile (plângerile) privitor la cauzele cu procedură specială, pentru cererile de apel și cererile de recurs, pentru cererile de revizuire a hotărârilor instanțelor judecătorești, precum și pentru eliberarea de către instanțele judecătorești a copiilor (duplicatelor) de pe documente: pentru cererile de chemare în judecată, privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice.

pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești: 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată;

pentru cererile de recurs privitor la hotărârile instanțelor judecătorești: 50% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 50% din taxa calculată din suma contestată.

În cererea de chemare în judecată Ministerul Apărării a pretins încasarea cheltuielilor de instruire în sumă de 207 479,13 lei, iar taxa de stat aferentă ce urmează să o compenseze Ghețiu Valentin pentru examinarea pricinii în prima instanță este în mărime de 6 224,37 lei, pentru examinarea pricinii în ordine de apel în mărime de 4 668,28 lei și pentru examinarea pricinii în ordine de recurs în mărime de 3 112,19 lei, iar în total suma de 14 004,84 lei.

Din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au stabilit circumstanțele pricinii, că nu este necesară verificarea suplimentară și administrarea de noi dovezi, însă au aplicat eronat normele de drept material și au

apreciat arbitrar circumstanțele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Ministerul Apărării, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre de admitere a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Ministerul Apărării.

Se casează decizia Curții de Apel Cahul din 26 septembrie 2017 și hotărârea Judecătoriei Cahul din 16 iunie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Apărării împotriva lui Ghețiu Valentin cu privire la recuperarea cheltuielilor suportate pentru instruire și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Apărării împotriva lui Ghețiu Valentin cu privire la recuperarea cheltuielilor suportate pentru instruire.

Se încasează de la Ghețiu Valentin în beneficiul Ministerului Apărării suma de 207 479,13 lei (două sute șapte mii patru sute șaptezeci și nouă lei și treisprezece bani) cu titlu de cheltuieli de instruire.

Se încasează de la Ghețiu Valentin în contul bugetului de stat suma de 14 004,84 lei (paisprezece mii patru lei și optzeci și patru bani).

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Iuliana Oprea

Dumitru Visternicean

Ion Druță

Luiza Gafton